

KARYS

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina: 1 mėn. 30 centų.
Atskiro numerio 5 centai

Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 12
Nr. „Kario“ Redakcija. Telef. 90 Nr.

50 (186) Nr.

Kaunas, 1922 m. gruodžio mėn. 15 dienos.

IV metai.

KAMRŪPI mūs Tė-
vynės gynimo rei-
kalai, tas tegul užsi-

KARYS

sako 1923 metams
kariūlavini-
molaikraštį.

„Karys“ rašo ne tik kariuomenės reikalais, bet duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio.

„Karys“ spausdina bendrai lavinančių raštų, kurie svarbu skaityti visiems besilavinantiems.

„Karyj“ randasi paveikslų, reginių, apysakų, eilių, juokų ir t.t.

„Karys“ vienintelis pas mus laikraštis, kuris rūpinasi jaunuomenės kūno lavinimu, paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio ir todėl jis būtinai reikalingas kiekvienam sportininkui. Sporto skyrių „Karyj“ veda sportininkai — specialistai.

„Karys“ atsako į klausimus.

„Karys“ savo metiniams prenumeratoriams duoda dovanai priedą **KARIŲ KALENDORIŲ** 1923 metams.

„Karių kalėdoriuje“ bus paduota daug žinių kiekvienam kariui ir kiekvienam sportininkui žinotinų.

„Kari“ redaguoja Kapitonas RUSECKAS.

„Kario“ kaina metams — 10 lt., pusei metų — 6 lt., 3 mėn. — 3 lt. 50 c., 1 mėn. 1 lt. 20 c. Kareiviams per pusę pigiau.

Adresas: KAUNAS, Laisvės Alėja 12 Nr. „KARIO“ Redakcija.

„Kario“ 49 Nr. pavėlavo ne dėl Redakcijos kaltės. Spausdinimo technikai susitvarkius, „Karys“ vėl bus padidintas.

Redakcija.

Kalbos reikalai.

Nors ne kartą ir spaudoje ir mūsų Vyriausybės įsakymuose buvo raginama liautis kalbėjus viešose vietose kitomis kalbomis negu lietuvių, vistiek tas blogas įprotis dar laikosi, giliai įleidęs šaknis. Veik kiekvienam žingsny girdime mūsų karius variojant rusų, lenkų arba žydų kalbas ne dėl to, kad kalban-

tieji nemokėtų lietuvių kalbos, bet koks tai ypatingas „honoras“ reikalauja nors ir blogai, bet užtat svetima kalba kalbėti. Nestebėtina, kad lenkai drįsta skelbti pasauliui, kad Lietuvoje daug lenkų esą, nes, ištikrųjų, pasiklausius net šiurpas nupurto: čia kalba rusiškai, ten lenkiškai, dar toliau žydiškai. Ir stebies žmogus, iš kur mūsų kariuomenėje tiek kitataučių atsirado, tarnyboje visi lietuviškai kalba — gaibūr bijo! Reikia galų gale ir mums atsikratyti taip blogo įpročio, nes nė vienoj kultūringų kariuomenių panašių reiškinių sutikti negalima, o juk ir mes pretenduojame būti ir vadintis kultūringais. Bijodami viešai savo kalba kalbėti, lietuvių kultūros aukštai nepakelsime.

Labai dažnai tenka girdėti nusiskundimų, kad kitų Ministerijų įstaigose, nekalbant jau apie civiles, net sunku lietuviškai susikalbėti; bent mes, kariai, padarykime malonią išimtį — visi ir visur kalbėkime lietuviškai ir kitus raginkime mokintis.

Pažymėtina, kad svetima kalba, ypač gi lenkų kalba, pas mus reiškia mūs dvasios vergijos liėkanos, todėl kiekvienas kas vengia, baurisi, privalo svetimų kalbų vengti.

N. P.

Žygiai.

Grudinių valią, kaldinų plieną
Žygin išeiti skirta šiandieną.
Vyras tesveikin žengianti rytą —
Žengti tik vyrui bus įsakyta.

Saulė ir žygiai amžius dabinę
Pumpurus, žiedus ugde, nuskyne
Duokit herojų žygiams žygiuoti —
Reikia ir žemei erdvėj važiuoti.

Kulipkos, žvaigždės, ženklai, šrapnelės,
Kaspinas, kryžius ir vėliavėlės;
Motinos, žmonos — žygiai vaizduoti,
Saulė, duok galės žemei gyvuoti.

Žygių epochos, žygių herojai
Naktys praėję, džiaugsmo rytojai
Mūsų tėvynėj saulė sustoja
Vėliavos mūsų vėtrom plasnoja!

Šventos imtynės, žygių žengimas,
Kalviai, piovėjai — čia juk likimas.
Mūsų pasauliai glūdi sustoję,
Saulė ir žygiai nūn padaboję.

Vėtrinu valią, žengdinu plieną
Dalgį išplakę priauname šieną
Žygius nužengę — traukiame dainą —
Žygiai ir saulė pergale eina.

Juozas Žengė

A. Vokietaitis.

Tėvynė ir tauta.

Žiūrėk 44, 45, 46, 47 48 ir 49 Nr. Nr.

Toliau jis išmėtinėja tėvynėi, kad ji savo geriausiųjų sūnų pasigailėjimo naikina prakilniausias svajones, kad jų sielas piktybės nuodais pripildė. „Kokia tu mums motina — klausia jisai, — už ką tave mylėti?“ — Ir kiekvienoje šalyje daug yra žmonių, kurie galėtų savajai tėvynėi karčių išmetinėjimo žodžių pasakyti dėl gyvenimo sunkumų, dėl neteisingumo.

Tačiau ir šis didžiausiame varge atsidūręs poetas laiko tėvynę savo motina. „Dėl ko, aš pats nežinau... Tačiau kiekvieną savo atsidūksėjimą, kiekvieną savo mintį, visas savo gyvybės jėgas tau pašvenčiu, tau skiriu, tau ligi mirties valandos, meile mano ir gyvybe mano, o motina mano!“. Ir daugelis prakilnios dvasios piliečių yra pasiryžę didžiausius vargus pakelti, kad tik pamatyti savo tėvynę

laisva ir laiminga. Dėl tėvynės laisvės ir nepriklausomybės piliečiai net savo gyvybę aukoja.

Tokio kilnaus pasiaukojimo pavyzdžių randame įvairių tautų istorijoje. Yra šitoks istorinis nupasakojimas. Kadaisė austrai, nugalėję šveicarus, laikė jų krašte geiežimi apšarvuotus ricierius. Šveicarai buvo valstiečiai — piemenys ir jokių geležies šarvų nenešiojo. Bet vis gi jie nenorėjo austrų vergais būti ir sukilo. Įvyko ties Zeinpachu didelė kova. Plienu apšikaustę austrų ricieriai, atstatę prieš save suglaustų ilčių eiles, stovėjo kaip siena; piemenų vylčios ir lazdos jiems nieko negalėjo pakenkti. Tuomet vienas šveicaras, vardu Arnoldas Vinkelridas, tarė saviems: „Pėsirūpinkite mano šeimynos likimu“. Patsai gi puolė ant ricierių iečių, suėmęs jų, kiek galėjo, rankomis ir įsmeigė sau į krūtinę. Pasidarė tarp suglaustų ricierių tarpas. Šveicarai puolėsi į tą tarpą ir geležinė rikiuotė liko suardyta. Įvyko smarkus mūšis. Šveicarai austrus nugalėjo ir savo tėvynėi nepriklausomybę atgavo. Ir visos tautos žino šito piemenio vardą.

Ir lietuvių tautos istorijoje turime visą eilę tokių dėl tėvynės pasišventimo pavyzdžių. Kaip lietuviai brangina laisvę ir nepriklausomybę, parodo istorijoje žinomas įvykis 1336 m. lietuvių kovose su vokiečių ordeno ricieriais Pilėnų tvirtovėje, kurios vadas Margis nusipelnė tikrą karžygio garbės vainiką. Šis įvykis šiaip yra aprašomas. Vokiečių kryžiuočių ordenas, prisikvietęs iš įvairių Europos šalių talkininkų, pro Žemaičius traukė į Lietuvą ir apgulė Pilėnų tvirtovę, į kurią, vokiečiams besistartinant, pasislėpė ir aplinkiniai gyventojai su savo turtu. Tvirtovės vadas Margis turėjo tiktai 4000 vyrų, o geležimi ir variu apsišarvojusį ricierių buvo 20.000. Prasidėjo atkakli kova. Dieną ir naktį vokiečiai — kryžiuočiai, kaip amaras lipo ant sienų. Su didžiausiu atkaklumu grūdo juos lietuviai žemyn į pilies griovius, versdami akmenis, pildami karštą smalą. Pagalios vokiečiai, savo kūnais pripildę griovius, pristūmė prie pilies taranus — tam tikras mašinas ir ėmė ardyti tvirtovės sienas. Lietuviai gynėsi kaip liūtai. Ką vokiečiai dieną išardydavo, lietuviai naktį vėl pataisydavo. Kryžiuočiai narsiai grūdosi į pilį, tikėdami rasti tenai daug įvairaus lobio. Lietuviai atkakliai gynė, kas jiems buvo brangiausia: savo dievus, laisvę, gyvybę, vaikus, — pačias ir turtus. Kryžiuočiai, negalėdami nieko padaryti, ėmė leisti į pilį uždegtus strypus ir visa pilis liko ugnies apimta. Margis pamatė, jog jau nelieka jokios vilties apsiginti. Tačiau nusprendė, geriaus mirti su savo žmonėmis, negu į vokiečių vergiją pasiduoti. Todėl liepė sukrauti laužą, sunėšti tenai turtus ir gerybes, o kunigams ugnį pašvęsti. Paskui lietuviai susitarė patys save vieni kitus kirsti ir ugnyje susideginti, idant gyvi į priešų rankas nepatektų. Taip buvo išpiauti seniai, kūdikiai ir moterys, ir ant laužo sudėti. Vienas tiktai Margis su būreliu likusiųjų pilies gynėjų grūmėsi su besiskverbiantiais jau į pilį vokiečiais, kad visi paspėtų nusikirsti ir į ugnį įsimesti. Pagalios puolasi prie paslėptos savo žmonos, metasi su ja į ugnį, pervėręs jos širdį, pats sau galą pasidaro ir žuva su žmona ugnyje. Jo tarnai ir kareiviai, nenorėdami vokiečiams vergauti, taip pat vienas kitą nuduria ir į ugnį įsimeta. Kuomet kryžiuočiai į pilį įsiveržė, tai pamatė ant aukštų pėdžių sėdinčią, šventuose rūbuose, su kirviu rankoje, kunigę. Kai vokiečiai prisiartinė, tai ji pasakutiniam kareiviui galvą nukirtusi, pati nusileido į šventąją ugnį. — Šiurpulys apėmė kryžiuočius ir jie nedryso giliaus eiti į Lietuvą, pasitraukė atgal ir užrašė savo metraščiuose tokį niekur negirdėtą atsitikimą. Taip tai mylėjo mūsų protėviai laisvę ir nepriklausomybę.

Tačiau pasitaiko, kad vienas, kitas pilietis išsžada savosios tėvynės, savosios kalbos, pereina prieš pusėn, dirba tėvynės pražūčiai. Tokis asmuo vadinasi išgama. Jisai savųjų niekinamas, o ir prieš negerbiamas. Toki žmonės dažnai, dėl savo tamsumo ir nesusipratimo, būdami tėvynės priešų sukvalifinti, arba papirkti, daug blėdies savajai tėvynei teikia. Mūsų nepriklausomybę atgavusioje tėvyneje dar daug yra tokių, nesusipratusių piliečių. Jie dar nežino, ką reiškia tėvynė, kurios ji turi piliečiui reikšmės, kam reikalinga tėvynei nepriklausomybė ir laisvė. Tais susipratusių piliečių pareiga yra aiškinti čionai iškeltus klausimus. Dažnai atsitinka, kad po vieno kito ramaus pasikalbėjimo su tokiais nesusipratėliais, jie pagaliai įsitikina suklaidinti esantys ir atsiverčia, palieka ištikimi tėvynės sūnūs. Pasitaiko labai ryškūs tokio atsivertimo pavyzdžiai. Štai 1919 m. „Lietuvos“ 164 Nr. aprašyta šitoks įvykis Vilniuje. „Kartą Lietuvių atstovai nuvažiavo Vilniun. Mūsų automobilį, kurio pryzaką plevėsavo lietuvių tautinė vėliavėlė, o šonuose mirgėjo Vytis, apstojo minia vilniečių. Automobilyje sėdėjo tik šoferiai, kuriems lietuvaite davė gėlių, jų vežimui papuošti. Iš minios buvo girdėtis lietuvių koliojančių balsų. Bet staiga iš minios prasiveržia vienas senelis, kuris su didele pagarba nusiima kepurę, persižegnoja, karštai pabučiuoja lietuvių vėliavėlę ir, kaip vaidila, sudėjęs auką, išnyksta minioje...

Akimirksnis — ir apstojusi minia, tarsi stabo ištikta, nutyla, susimąsto ir, matyti, pajaučia tragingą valandą — gėdos, išdavikiškų jausmų ir daugeliui, matyti, atėjo galvon bausis žodis: „Aš išgama“.

Šitas vaizdelis pats savaime paprastas, gyvas, naturalus, bet kartu šventas, kaip lietuvių daina, tėvynę varguose apgiedanti.

Kiekvienos tautos gyvavimas yra paremtas ne tuščių žodžių skelbime, ne barikadose, bet širdies gelmėse. Yra žmoguje aidas, kuriam nelemta pražūti, didžiausių nelaimių gadynėje. Tas aidas yra tėvynės meilė. Po ilgo daužymos, po ilgų klajonių tėvų dvasia atsiliepia ir buvę išgamos, klajūnai ašarodami gryžta tėvynėn baigti paskutinių gyvenimo dienų.

Toki tai yra tėvynės meilės, tėvynės jausmo reiškiniai. Rodos iš tikrųjų, kad su pirmu gimtojo krašto oro kvėptelėjimu, su pirmąja gimtojo dangaus mėlynės šviesa, su pirmais motinos dainelių balsais prisipildo siela kokio tai stipraus amžino jausmo, kuris auga ir tvirtėja kartu su žmogaus organizmu. Rodos kiekvieno piliečio atskiroje sieloje pabunda amžina visos tautos kova ir kančios dėl laimės vienybės ir brolybės. Toki įgimti jausmai yra vadinami instinktais. Vadinasi, kiekvienas žmogus turi viens daugiau, kits mažiau tojo gimtinės ar tėvynės instinkto. Tai yra galingas jausmas, nes jisai kiekviename žmoguje glūdi, ir kuomet ateina tam tikras laikas, kad tas tėvynės meilės jausmas iš karto milijonų širdyse pabunda, tai jis pavirsta tokia galinga jėga, kuriai niekas negali atsispirti. Tokio patriotinio ūpo pakilimu, kad ir nedidelė tauta, nugali dešimteriopai galingesnę priešą, iškariauna ir išlaiko savo nepriklausomybę ir laisvę.

Sąmoninga tėvynės meilė jungia visus josios sūnūs vienybėn, kuria teisybės ir teisingumo pamatais pagrįstą gyvenimą, rūpinasi to gyvenimo gerove ir tvarka, kelia visų piliečių tarpe tikrąjį apšvietimą ir stiprina jų dvasią. Mat ir giliai tėvynę mylintis mūsų poetas Maironis sako:

Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę,
Kame nuo amžiu tėvai gyveno:

Čia tavo kūnas sau maistą semia,
Čia irgi dvasiai atrasi peno.

(G a l a s).

Karas ir tikrai karas sukelia žmoguje tą balsų dvasios ypatybių įtempimą, ypatingai gijo valios, kurią jis, žmogus, čia parodo visoje galioje; žmogaus valia niekad taip galingai neapsileidžia, kaip tik kare. Dragomirov.

Nauji vokiečių orlaivininkystės keliai.

Kaip jau žinome iš seniau paduodamų straipsnių vokiečių aviacija (orlaivininkystė) ir aviacijos pramonė sulig Versalės sutartimi yra visiškai suvaržytos; rodesi, kad visi keliai tolimesnio aviacijos veikimo išsivysto yra galūtinai užkirsti nustatytomis Vokietijai griežtomis ir smulkiomis taisyklėmis, aprėžiančiomis orlaivių statymą. Tos taisyklės privertė dalį vokiečių aviacijos pramonės persikelti į Amerikos Suvienytas Valstybes.

Bet pasirodo, kad Santarvės kontrolės komisijos vadovai, kurie prancūzams redaguojant sustatė aukščiau minėtas varžančias taisykles, vis tik nenumatė visų galimybių — ir dabartiniu laiku labai susirūpinę tais naujais keliais, kuriais, kaip matyti, ruošiasi eiti vokiečių aviacija; tie keliai, pasirodo, neaprėžti jokiu garsiųjų taisyklių paragrafu.

Dalykas tame, kad tomis taisyklėmis, kaip aukščiau sakėme, apribėjiamas daugiausia motoro arklių jėgų skaičius, imamas į orlaivį degamos medžiagos atsargos kiekis, progresinio lėkimo greitumas ir pasikėlimo aukštis. Bet visos tos taisyklės nenumato galimybės skraidimo orlaiviais, kurie visai neturi motoro, o per tat ir nereikalauja jokios degamos medžiagos atsargos.

Su tokiais aparatais paskutiniu laiku Vokietijoje pasiekta žymių rezultatų (pasekmių) ir nustatyta pasauliniai rekordai nuo kurių, pasiekti panašiais aparatais kitose šalyse daug atsilieka.

Kokią sensaciją ir dalina neramumą, ypač prancūzus, iššaukė netikėti vokiečių aviacijos pasisekimai toj naujoj srityj, rodo gyvas tų laimėjimų svarstymas užsienių spaudoj.

Anglų laikraščio „Daily chronicle“ aviacijos dalykams korespondentas tvirtina, kad vokiečių laimėjimai su orlaiviais be motorų yra tik pradžia tolimesnių, vokiečių aviacijos mokslo planų. Jo žodžiais visų tų naujų planų siekimų centru yra prof. Gutherth Darmstadt'e, kuris nuo senai darbuojasi tą problemą išspręsti. Įvykus paliauboms, tuojau vokiečiai visai sąmoningai pradėjo naujus bandymus, kad padaryti „revoliuciją“, aviacijos srityj, prisilaikant principo, kad geriau naudotis didelėmis jėgomis, pasislėpusiomis įvairių oro sluogsnių judėjime, negu brangiais benzino motorais. Pradžioje buvo daromi laboratorijose mokslo būdais. Bandymų esmė buvo tame, kad į mažus bemotorinių orlaivių modelius, gulinčius ant labai jautrių svarstyklių, veikta įvairios jėgos ir kripinio srovėmis; veikimas jų buvo matuojamas labai jautrių aparatų pagalba.

Remiantis pasiektais ilgų bandymų rezultatais, dabar tik viena Vokietija turi bemotoriniais aparatais lėkimo teorijos sekretą; tas sekretas leidžia statyti labai lengvą orlaivį, kuris tuo pat metu turi tokį tvirtumą ir judėjimų laisvę, kad išlėkęs iš kokio nors aukštesnio

punkto, nepradeda tuojus kristi žemyn, bet, priešingai, naudodama is oro srovėmis, gali pakilt ir pasiekti aukštesnio taško, neg yra išlėkęs.

Racionaliai išnaudoti tas oro sroves, reikėjo prieš tai gerai jas iširti, kas buvo daroma, išleidžiant į projektuojamą lėkimų vietą daugybę mažų balionų, tame ilgame ir smulkiame darbe vokiečių mokslininkai pasiekė teigiamų rezultatų.

Dabar, sulig korespondento žodžiais, vokiečiai mano išplasti tuos bandymus po visą Vokietijos kraštą, kad jais remiantis galutinai sudaryti smulkią visų nuolatinių ir laikinų oro srovių žemėlapi. Su tų žemėlapių pagalba galima bus lekioti bemotoriniais orlaiviais ant didesnių tolumų. Korespondentas užbaigdamas sako, kad vokiečiai tokiu būdu mano išnaudoti savo kolkas priruošiamųjų bandymų rezultatus.

Kiek pamatuoti anglo korespondento samprotavimai, sunku kol kas pasakyti. Bet vis gi tos žinios, ar paremtos daugiau fantazijos, ar tikrumos, rodos, kokią sensaciją sukėlė užsienyje, vokiečių lakūnų pasiekti tikrai stebėtini rezultatai, nes ir prancūzų spaudoje pasirodė panašios žinios ir visi žinovai yra klausinėjami dėl tų naujų bandymų.

Ypač prancūzai ne juokais yra susirūpinę, nes jų spartus apsiginklavimas apėmė ir oro laivyną, kuris dabartiniu laiku perviršija visus kitų Europos valstybių oro laivynus. Prancūzai mano, kad pavojinga vokiečių konkurencija tapo pašalinta Versalės sutartimi, bet štai netikėtai atsirado naujas vystimosi kelias, kurio nespėjo užverti, nes anksčiau apie jį nežinojo, ir vokiečių lakūnai iškartoj toje srityje pralenkė prancūzus.

Peržiūrėsim dabar faktiškus davinius, kurie kol kas mums prieinami, nes bemotorinių aparatų konstrukcijos smulkmenas vokiečiai, žinoma, laiko paslaptį, ir buvo jau net keli atsitikimai konfiskacijos fotografikų negatyvų, atimtų pas prancūzų ir kitų šalių agentus, bandančius išgauti aparatų konstrukcijos paslaptį.

Vokietijoje, Rhön'e ties Hanoveru šią vasarą jau antri metai buvo ruošiami lekiavimo bemotoriniais aparatais įvairių konstrukcijų konkursai. Ten ir buvo pasiekti šie stebėtini aukščiau minėti rezultatai.

Rugpiūčio 18 d. studentas Martens (Hannoveris) laikėsi su savo aparatu be motoro „Greif“ be pertraukos ore 1 val. 10 min. ir jam pasisekė devynis sykius pakilti ant beveik vienodo aukštumo aukščiau išlėkimo taško.

Bet jau kitą dieną šis rekordas buvo sumuštas inžinieriaus Hentsen'o iš Hannoverio, kuris daugiau 2-jų valandų lakiojo 200 meterių aukštume prie tos vietos, iš kurios buvo pakilęs. Po kelių dienų jis pats vėl sumušė savo rekordą, laikydamasis ore daugiau 3-jų valandų 350 m. aukštume. Be tų dviejų dar kitais lakūnais buvo pasiekti žymūs rezultatai, pav. lakūnu Botsch ir lakūnu Hackmack iš Darmstadto, kurių pirmas, esant gan stipriam vėjui, pasikėlė iš kalno papėdes ir nusileido ant jos viršūnės, o kitas laikėsi ore per 1½ valandos 350 m. aukščiau išlėkimo taško. Galop neseniai lakūnas Forker nustatė naują pasaulinį rekordą, pasikeldamas bemotoriniu aparatu su keleiviu ir laikydamasis su juo ore 13 minučių. Dėl šitų pasisekimų Amerikos Suvienytos Valstybės pakvietė žymiausius vokiečių lakūnus į projektuojamus didelius viešuosius lakiojimo konkursus.

Sulyginus su tais rezultatais, anglų ir prancūzų lakūnų pasiekti rezultatai tikrai rodosi nežymūs. Taip „Daily Mail“ skiria dovanų 1000 sv. sterlingu tam anglų lakūnui, kuris per konkursą, žadėjusiam įvykti spalio mėn., galės laikytis ore 30 minučių.

Prancūzijoje gi Bossantrofe (Bosotro) neseniai ruošiamas buvo toks pats konkursas; dovaną gavo lakūnas, kurs laikėsi ore 49 minutes 49 sek.

Dabartiniu laiku kaip Anglijoje, taip ir ypač Prancūzijoje, skiriant įvairias dažnai labai aukštas dovanas ir ruošiant konkursus, norima paakinti savo lakūnus pavyti pralenkusius juos toje naujoje aviacijos srityje vokiečius.

(Bus daugiau).

Karas visuomet parodydavo tą išminties ir kultūros laipsnį, kuriame yra kariaujančios tautos.

Martens.

Žiauriosios kovos reginys visų sielas pykdina.

Kornelius.

Sportas.

Lietuvoje.

— **Sporto kursai.** Lietuvos Fizinio Lavinimosi Sąjunga ruošia vidujinius sporto užsiėmimus. Užsiėmimai skiriami visiems. Užsiėmimo pradžia gruodžio m. 1 d. Užsiėmimo programon įeina: gimnastika, boksas, plastika, basketbolas, fechtuotė ir t. t.

Tokie kursai tęsis 3 mėnesius. Be to ruošama L.F.L.S. čiuožykla Nemuno uoste, ten kur buvo ištisi 3 metai ir ledo kalną rogėmis leistas Vytauto kalno rybose.

— **Naujos sporto organizacijos.** Be esamų Kaune sporto organizacijų, k. t. L. F. L. S., Lietuvos Jacht — klubas, žydų „Makabi“; Vokiečių — Kauno sporto klubas, dar organizuojama ir įstatai patiekti užtvirtinimui. Lenkų sporto Draugijos, o maj. Bagdonavičius organizuoja vieną klubą „Šančiuose“ ir vieną Kaune.

Prisieina pastebėti, kad Kauno jaunimas ir vietos kariai dedas prie sporto organizacijų ir ne tik kad didėja narių skaičius esamuose klubuose. Reikia tikėtis, kad sekantieji metai bus įdomesni.

— **Futbolas.** Sąryšyje su naujomis reformomis Lietuvos Sporto Lygos Futbolo skyriuje, sujudo įvairių organizacijų futbolininkai. Neseniai įvyko visuotinis L. F. L. S. futbolo sekcijos susirinkimas, L. F. L. S. sekcijon įstojo naujų gerų prityrusių žaidėjų ir aplamai padidėjo sekcija nariais.

Futbolininkai ruošiasi prie būsimo sezono. Žiemos metu lavinsis Vytauto Kalne. Tapo išrinkta nauja sekcijos valdyba: pirmininkas — Garbačiauskas, sekretorius — Stakniūnas ir išdin. ūkved. — Vasiliauskas.

Sudaromi sekantiems metams rungtynių tvarkraščiai su užsienio klubais ir permatoma, kad L. F. L. S. sekančiais metais mano aplankyti: Latviją, Estiją, Suomiją, Ryt Prūsiją ir Klaipėdą. Be to spėjama, kad ir tų valstybių klubai atvyks į Kauną į rungtynes su L. F. L. S. Taip pat manoma, kad sekančiais metais liepos m. įvyks pirmą syk Tarptautinės futbolo rungtynės:

Lietuva — Latvija rugpiūčio Lietuva — Estija. Kad tinkamai prisiruošti prie rungtynių L. F. L. S. futbolininkai nutarė lavintis žiemos metu ir pereiti teoretiniai, taktiką ir techniką.

Tuo reikalu susirenka mankštytis, paskaitoms ir pasitarimas kas antradienį ir šeštadienį nuo 18 val. Vytauto Kalne.

Permatoma, kad sekančiais metais futbolo sezonas bus įdomesnis, nes laukiamas naujų klubų dalyvavimas rungtynėse, ir gali įvykti visa eilė futbolo pirmenybių, k. t. Lietuvos Futbolo Pirmenybės (Lygos) grupėje A ir B, Armijos Futbolo Pirmenybės, Mokyklų ir Juniorų.

Laikas jau visiems futbolo žaislo mėgėjams susiburti į grupes, tvarkyti jas, nes nelaikas bus tai daryti pavasarį, kai prasidės praktikiniai užsiėmimai. Neduokim užsnūsti savo kūnui per žiemą, yra gražių žiemos sporto šakų, kurios atneš daug naudos.

— **Vilniuje.** Įvyko lenkų kariuomenės D. O. K III lengvosios atletikos rungtynė. Ir vaisiai sekantieji: 5.000 mt. ėjimas — 36 min. 31, o su granatos mėt. 42,83 mt. Disko mėt 32,92 mt. II 25, 50 mt. Šokimas su kartėmis 2,75 mt. Jietės mėt. 29,70 mt. Skritulio stūmimas 9,45 mt. Šokimas į tolį 5,05 mt.

Latvijoje.

Susitvėrė naujas klubas vardu Rygos Futbolo Klubas, kuris kultivuos vien tik futbolo žaislą.

Lenkijoje.

Lenkijoje pasibaigė Armijos Futbolo Pirmenybės 1922 m. Pirmenybių nugalėtojas 22 p. p.

Futbolo rungtynės buvo tarp 20 p. p. ir 28 p. S. K., kuriose 20 p. p. laimėjo 2: 1.

— **Lenkų Futbolo Nugalėtojas 1922 metų.** Šių metų Futbolo Nugalėtojas yra Pogon — Lvovas.

Pernykščių metų nugalėtojas Cralovia — Krokava, Vilniaus apygardos nugalėtojas Strrelec — Vilnius, Lenkijos pirmenybėse paėmė paskutinę vietą.

Ryt Prūsijos Pirmenybės.

Ryt Prūsijos Pirmenybes įgijo: V. f. B — Karaliaučius 3 taškais: 14. T. V — Klaipėda — 2 taškais, ir Prenszen — Gumbinen 1 tašku.

Šveicarija — Olandija.

Lapkričio 19 dieną Bemo mieste trečiu kartu susitiko šiu dviejų valstybių pirmosios futbolo jėgos.

Pirmos rungtynės įvyko Basele 1920 metais, kurioje laimėjo Šveicarija 2: 1.

Antros rungtynės įvyko Amsterdame 1922 metais, kuriose laimėjo Olandai 2: 0.

Paskutinėse rungtynėse Šveicarija lengvai laimėjo 5: 0 prie 12.000 žiūrėtojų.

Vokietijos ir Čekų Slovakijos 1922 m. Pirmenybės.

Pažymėtini atsitikimai tarp šių dviejų kraštų pirmenybių eigos. Vokietijoje buvo didelės varžytinės tarp Nūmbergo Futbolo Klubu I F. K. N. ir Hamburgo Draugijos H. S. V. Įvyko tarp šių dviejų klubų 2 rungtynės ir nedavė jokių vaisių: pirmos pasibaigė 2: 2, antros 1: 1, gi šiais metais Vokietijoje nėra Futbolo nugalėtojo. Trečias geriausias vokietijos klubas, tas Sp — Vrg. Fürt. (buvęs Vokietijos Nugalėtojas).

Čekijos pirmenybės rungtynėse dalyvavo klubas Sparta — Praga ir Slavija — Praga, smarkiai tarp savęs konkuruodami. Vienu laiku vienas klubas stovi pirmoje vietoje, kitą syk vėl kitas. Jie susitiko, kuris privalėjo nulemti pirmenybes, bet, rungtynės tarp tų dviejų klubų pasibaigė be vaisių: 2: 2. Abiejų klubų padėtis šiuo laiku vienoda. Sparta skaitosi viena geriausiu kontinente futbolo vienetų. Ji sumušė Šotlandijos futbolo nugalėtoją. — Profesionalų klubą Celtic — Glasgow. Tiek to, reiškia abiejus vieno ir kito krašto klubus skaityti geriausiais, kas ištikrųjų ir yra. Toliau bus pasakyta apie rungtynes vieno krašto su kitu (tarp klubų):

Slavija — Praga sumušė Sp. Vrg. Furth 4: 2.

Sparta — Praga sumušė H. S. V. 3: 2

Berlinas — Hamburgas 1: 1

Anglija — Azija 4: 0.

Įvyko tarptautinės futbolo rungtynės tarp mėgėjų Anglija—Azija: Šiose rungtynėse lengvai laimėjo anglai: 3: 0 labai anglų.

Rumunija — Lenkija 1: 1.

Šios tarptautinės rungtynės įvyko Černovicose. Lenkų reprezentyvė komanda buvo sustatyta: gynimas iš Crecovia—Krokuva ir puolimas iš Warta—Pornau.

Naujas pasaulinis rekordas 100 klm. vaikščiojime.

10 kartų įvyko tarptautinės rungtynės, rungtynės vaikščiojime 100 klm. tarp Brascia — Maland (Milanas). Šeštu kartų Pavesi (Italija) laimi vaikščiojime šias distancijas ir paskutiniu laiku pastatė naują Pasaulinį rekordą, būtent perėjo 100 klm. į 9 v. 15 min. 37 sek. II buvo Umek (Tvėst) per 10 val. 14 m. 36 sek. ir III Volpi (Mailan) per 10 val. 32 min. 32 min. 06 sek.

Šeštu atvyko arba pirmas svetimtautis Italas Chialoto. Iš viso įvyko vaikščiojimų ir jie laimėjo: 1909 m.: Ross (Anglija), 1910: Pavesi (Italija) 1911: Ross (Anglija), 1912: Vitoli (Italija), 1913 Brocman (Vokietija), 1914: Pavesi (Italija) 1915 — 1918: neįvyko karo dėlei, 1919 m. Pavesi (Italija), 1920: Pavesi 1921: Pavesi ir 1922 Pavesi.

Maskvos Nugalėtojas.

1922 metų futbolo Nugalėtojas — S. K. Z. (Sporto ratelis Užmaskvys).

Pakliuvo du žmogulį kalėjimą: vienas senas ir kitas dar jaunutis.

Ką dabar su mumis padarys? — klausia senis didžiai nusiminęs.

— E! — tarė jaunuolis linksmi: — turbūt pakars.

— Bepigu tau, tu jaunas iškęsi, o aš senas ne-nebeiškėsiu, — atsake senis dar labiau susirūpinęs.

Karo kronika.

Lietuvoje.

„Lietuvos Žinios“ 227 Nr. rašo apie pavojų iš lenkų pusės, kad, girdi, esą iš lenkų pusės suorganizuota apie 6.000—7.000 ginkluotų partizanų, kurie, žinoma, yra Lenkijos valdžios išlaikomi. Suprantama, kad tai nemaža lenkų valdžiai pinigų atsieina ir kad ji laiko visą diviziją tokių valkatų ne be tikslo. Nesunku suprasti, kad tie partizanai turi užkariauti lenkams neutralę juostą. To neslepia Vilniaus lenkų patriotai, kaip p. Obsčas ir kiti. Teisinga, girdi, būtų prijungus neutralę juostą prie Lenkų, nes tuomet lenkų skaičius Lietuvoj (suprask Vilnijoje) būtų lygus.

Be to, minimas laikraštis pastebi, kad toksai dalykų stovis tai aiškus karo pavojus, kuris pavasarį gal ir ištikti.

Latvija.

— Aukštieji karininkų kursai prasidės 1923 sausio 15 d. Mokslo laikas 5 mėnesiai, iš kurių 2 mėnesiai bus teoretiniai, gi likusieji 3 mėnesiai bus tik praktiški darbai su žemėlapiais laukuos. Paskutiniu atveju sulig galimybės su karo dalių prisidėjimu.

Į kursus bus komandiruojami generalio štabo nuožiūra 24 įvairių dalių ir batalionų vadai, kurių tarpe bus aukštesnieji artilerijos ir technikos dalių vadai.

Kad sėkmingiau vyktų ampkrinizmas, kursuose atkomandiruoti vadai bus išskirstyti į 3 grupes.

— **Ministerių kabinete** buvo svarstoma įstatymas apie pašaukima kariuomenėn Latvių piliečių, gimusių 1902, 1901, 1900 ir 1899 m. Įstatymas pasiūstas seiman užtvirtinti.

— **Karo mokyklos šventė.** Grudžio 1 dieną įvyko metinė karo mokyklos šventė.

Seimas.

VII posėdis. 1922 m. XII 5 d.

Švietimo Ministeris Juodakis atsakinėja į atst. Tijūnaičio (krik. dem.) paklausimą del amerikiečio Ivaškevičiaus lankymosi mokyklose ir kėlimą jose švenčių, kaip tai neseniai buvo atsitikę Mariampolės gimnazijoje Ministeris pripažysta, kad tai atsitikę per nesusipratimą ir ateityj to nepasikartosią.

Toliau eina svarstymas »Metinių sutarčių samdiniams apmokėjimo įstatymas«. Įstatymas liečia žemės ūkio darbininkus. Ūkininkai jaučiasi tuo įstatymu nuskriausti ir Ūkininkų Sąjungos atstovai jam priešinasi ir savo ilgomis kalbomis užvilkina posėdį iki 5 val. Prasiskirsčius atstovams ir Ūkin. Sąjung. apleidus salę, sujra kvorumas. Įstatymą svarstyt neužbaigė, antruoju skaitymu buvo apsisota prie 5 § šio įstatymo, bet ūkininkams nepatogiausieji paragrafai liko priimti.

VIII posėdis 1922 m. XII 7 d.

Pirmuoju dienotvarkės punktu eina »Metinių sutarčių samdiniams apmokėjimo įstatymas«. Svarstomas 5 §, kuriuo einant nusižengusieji šiam įstatymui administratyviu keliu baudžiami iki 600 lt. Balsuojant minimas § išbraukiamas.

Svarstant Žemės Ūkio ir Valst. Turtų Ministerijos etatus padidinta Žemės Reformos Valdybos matininkų ir hidrotechnikų skaičius.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Lietuvos Valstiečių Sąjungos ir Lietuvos Soc. Liaudininkų Demokratų partijos suvažiavimas** įvyko š. m. gruodžio 3, 4 ir 5 d. Kaune. Suvažiavimą atidarė L. Valst. Sąjungos pirmininkas Dr. J. Staugaitis. Suvažiavimas atvyko apie 120 kuopų atstovų ir 30 svečių.

Dienotvarkė: Centro komiteto, kuopų atstovų, frakcijų bloko atstovų pranešimai, programos svarstymas, Centro Komiteto ir Revizijos Komisijos rinkimas. Buvo pasveikinimai nuo Bostono (Amerikoje) lietuvių ir Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros. Padaryta įvairūs nutarimai tarp kitko, kad žemės reforma griežtai ir neatidėliojant būtų pravesta.

— **Užpuolė šaulį.** Naktį į lapkričio 22 d. ginkluotų plėšikų gauja įsibrovė į Platelių (Kretingos ap.) būrio šaulio Serapino namus Gelaičių viensėdyje ir šeimininką su jo žmona pakorė virvėmis o jų berną šaulių kandidatą Ankrotą sužeidė, išsivežė visą turtą, pasiėmė šaulio liūdymą ir ginklą. Šaulys Ankrotas mirė. Keli plėšikai suimti. Plėšikų būta apie 8 — 9 žmonių.

— **Didelis pinigais.** Vienas įvairių valstybių ir laikų pinigų rinkėjas turi didžiausį pasaulyje pinigą, 10 colių didumo ir sveria 6,5 svoro. Tokios rūšies pinigai kadaise buvo vartojami pas mus taip vadinami sidabro skatikai, o tai nat Svedijoje ir kitur.

— **Ministerių Kabinetas nutarė Kalėdų priedą** išmokėti visiems tarnautojams, kurie išstarnavo kokioj nors įstaigoj ne mažiau 3 mėnesių. Priedas ne visiems lygus.

— **Sumažinti muitai.** Išvežamieji muitai grūdams, miltams ir sėlenoms nuo gruodžio 6 d. sumažinti yra nuo 20 iki 25 %.

Negali laukti.

Vienas gan lengvo būdo jaunuolis pasipiršo turtingai mergaitei. Jam patarė metus palaukti.

— Aš tai galiu palaukti, — atsakė susirūpinęs jaunuolis, — bet kažin ar mano skolininkai gali laukti.

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 1. Paleistas iš karo tarnybos, buvau pasilikęs savanoriu vieniems metams, tad praėjus tam laikui, ar galėčiau pasilikti dar vieniems metams savanoriu? 2. Man stojant į kariuomenę, tarp kitų dokumentų nuo manęs paėmė ir gimimo metrikus. Kadangi esu gimęs Petrapilyje ir kitų metrikų negalėsiu gauti, norėčiau jas iš apskr. N. ū. Komisijos atsiimti. Ar galėčiau ir kur kreiptis?

J. p. Zaranko.

Ats. 1. Jei dalies vadas sutiks priimti, galima, 2. Kreipkis T. pats, arba namiškiai tesikreipia į to apskr. N. ū. Komisiją, kurioje buvai pašauktas; ten metrikus atiduos, tik jo vieton reiks palikt to metriko nuorašą.

Kl. Esu sanitarijos puskarininkas, pstojęs Lietuvos kariuomenėn 1919 m. birželio 2 d. auomet paleis, kadangi išstarnavau jau 3 metus.

K. N a k v o s a s.

At. Iš tamstos klausimo neaišku, ar esi mobilizuotas kaip Rusų armijos felčeris, ar pašauktas ir įgijęs sanit. puskar. laipsnį Lietuvos kariuomenėj. Mobilizuoti Rusų armijos — tarnauja iki atskiram įsakymui — demobilizacijai, o įgijusieji tą laipsnį mūsų kariuomenėj, tarnauja 3 metus, kaip ir visi kiti specialistai. Kuomet bus demobilizacija san. puskar. tarnavusių Rusų armijoje, — nežinia.

Kl. Tėvas turi 53 m., motina 52 m., brolis 27 m. ir jis nuo 1915 m. tarnavo Rusų armijoje, 7 kart buvo sužeistas ir paskiau paleistas iš kariuomenės. Dabar serga džiova, tėvas irgi nesveikas. Ar galėčiau būt paleistas iš kariuomenės ir kur kreiptis?

Gr. J. Daknis.

Ats. Tesikreipia namiškiai į savo apskr. Naujokų Šaukimo Komisiją ir tegul prašo, kad brolis ir tėvas būtų statomi sveikatos patikrinimo komisijon. Jei pripažins, kad abu netinka darbui, jus paleis.

Kl. 1. Paleidžiant iš kariuomenės užlaikytus puskarininkus, ar turi teisės dalis jiems pakeisti naujus rūbus senais, ir kokius gali atimti? 2. Ar gali manė tėvas gauti iš Valdžios miško medžių pasistatymui trobesių ir kūrai, ir kur tuo reikalu kreiptis?

J. p. P. Jankauskas.

Ats. 1. Turi. Paliekama tik: 1 p. baltinių, 1 por. pusbačių, kepurė, mundirius (arba gimnastiorka), virš. kelnės, 1 por. apraišalų (bintų) ir nuo lapkričio 1 d. iki balandžio 1 d. milinė (Žiūr. 1921 m. Kar. Įs. 256 Nr. 9 §). 2. Kreipkis T. savo apskr. Miškų Administracijon, ten tam tikra komisija sprendžia, kam reikalinga medžiai išduoti.

Kl. Buvau pabėgime 4 mėn. ir tiek pat laiko sėdėčiau kalėjime. Kadangi dabar nusikaltusiems baus

mė sumažinta, o kai kuriems visai atleista, tad ar reikės tuos 8 mėn. atitarnaut kariuomenėje?

Eil. J. G—nas.

Ats. Reikės. Pabėgimas ir kalėjime sėdėtas laikas tarnybon neįskaitomas ir amnestija tokių neliečia.

Kl. Ar galėčiau būt paleistas iš kariuomenės, kadangi namie liko tik viena motina 55 metų, 3 pilnametės seserys, tėvas miręs, o brolis gyvena Amerikoje ir yra priėmęs Amerikos pilietybę ir Lietuvon nebegryš?

Ardzijauskas.

Ats. Negali, kadangi brolis, nors ir priėmęs Amerikos pilietybę, bet skaitosi šeimynos nariu.

Kl. Ar galima, tarnaujant kariuomenėj, išgauti iš dalies liūdymą, kad paleidus mane iš kariuomenės, galėčiau be užmokesnio laikyti ne karišką ginklą?

Petraitis.

Ats. Negalima.

Kl. Kareiviai, gimusieji 1896 m. ir išstarnavę kavalerijoj du metus, ar gali būti paleidžiami.

R. Ratenšporgeris.

Ats. Gimusiems 1896 m. ir jau tarnaujantiems kariuomenėj jokių tarnybos sutrumpinimų nėra. Kavalerijoj reikia išstarnauti 3 metus.

Šis tas.

— **Gyvate viduriuose.** Neperseniai vienai lietgalietai miegant daržinėje šiene įlindo gyvatė į gerkle. Gyvatei lendant moterė pajutus, bet ištraukt neįgalėjo ir ji įlindo į vidurius. Gydytojas, apžiūrėjęs moterę, pasakė, kad gyvatė dar tebegyvenanti viduriuose. Senelių kalbama, kad prieš keliasdešimt metų panašus atsitikimas buvęs Žemaičiuose: įlindusi gyvatė į vienos moterės vidurius, ilgai ten prabuvusi, kol ją gydytojai išvarė. Žmonių buvo manoma, kad ta gyvatė buvusi piktoji dvasia, kadangi toji moterė mėgusi tuo vardu keikti.

— **Nepaprastas atsitikimas.** Vokietijoj neseniai vienas pilietis, pardavęs kiaulę, gavo 50 tūkst. markių. Gryžus namon kaip tai atsitikę, kad jo duktė (maža mergaitė), pagriebus šiuos pinigus, įnetė ugnin ir pinigai sudegė. Tėvas, apmaudos paimtas, nukirto jai abi rankuti, toji, nebeįsakant skausmo mirė. Tėvas supratęs, blogai padaręs pasikorė. Motina, prausiusi kitam kambarį kūdykį, pajutus trūkšmą, išbėgo pažiūrėt, kas dedas ir pamačius kraujuose negyvą dukrę ir pasikorusį vyrą, staiga mirė, prausykloj likęs kūdykis prigerė.

— **Kiek žūna nuo gyvačių.** Nors Indijos valdžia moka dideles dovanas už kiekvieną užmuštą gyvatę, tačiau skaičius mirimų nuo gyvačių įkandimo nemažėja. Pernai mirė nuo gyvačių įkandimo apie 19.396 žmonės, kiti gi laukiniai žvėrys tenužudė tik 3.360. Iš jų: tigras 1.454; leopardai 560; vilkai 556; meškos 69; drambliai 70; hyenos 10. Per tą laiką Indijoj užmušta apie 25.000 laukinių žvėrių ir 7.200 gyvačių.

Periodinė karo spauda K. M. S. bibliotekoje.

Be leidinių, paminėtų 21 ir 35 „Kario“ Nr. Nr., Karo Mokslo Skyriaus Biblioteka gauna dabar dar šiuos žurnalus:

Lenkija:

Saper i Inżynier Wojskowy (Varšuva)

Rumunija:

Romania Militara (Bukarestas)

Italija

L'Europa orientale (Rymas)

Brazilija

Boletim do Estado Major do Exercito (Rio de Žaneiro)

Portugalija

Revista Militar (Lisabonas)

Jugoslavija

Vojni Vesnik (Kragujevac)

Austrija

Oesterreichische Wehrzeitung (Viena).

Ž I N I O S.

Neitralėje zonoje.

— **Lenkų puolimai.** Gruodžio 3 dieną pavakare apie 16 val. lenkai užpuolė Kučiūnų bažnytkaimį (Seinų ap.). Užmušė 7 žmones, sužeidė 3 ir prisiplėšę turto, pabėgo.

— **Lenkai juda.** Paskutinį mėnesį prasidėjo smarkus lenkų judėjimas neitralėje zonoje. Vilniaus pusėje pastebima pergrupavimas lenkų karinių jėgų veikiančių toje zonoje. Matyt, rengia naujus neitralės zonos puolimus ant milicijos ir lietuvių sargybų prie demarkacijos linijos.

Neitralinėje zonoje Suvalkijoje, tarp Prūsų sienos ir Nemuno, lenkų ginkluotos gaujos vis dažniau ir smarkiau veržiasi per Kerzono liniją ir užiminėja kaimus mūsų pusėje. Šios gaujos laiko užėmusios kaimus Reketiją, Vilkovizną, Kamionką ties Liubavu. Pastaruoju laiku jos užėmė Varviškius ir Bugėdą prie Nemuno į pietus nuo Druskininkų. Šių gaujų vadai siuntinėja grąšinančius laiškus lietuviams, reikalaudami nemokėti Lietuvos Valdžiai mokesnių, nestoti Lietuvos kariuomenėn ir grąšina išnaikinsią visus gimines ir turtus tų piliečių, kurie eis Lietuvos Valstybės pareigas.

Mažojoj Lietuvoje.

— **Perkūnija.** Gruodžio 2 d. per pietinę Jsrutės apskr. dalį perėjo didėję perkūnija su žaibais ir sniego pustymu. Žaibas uždegė vieną didelį dvarą, kuris su visais javais sudegė.

— **Klaipėdos likimas.** „Žydų Korespondencijos Biuras“ praneša, kad Klaipėdos kraštas per 15 metų būsiąs kaip nepriklausoma savivalda ir nebus priskirtas nei prie Lietuvos, nei prie kurios kitos valstybės.

— **Lenkai nori Klaipėdos.** Lenkų užsienio reikalų ministeris pareiškęs, kad Lietuva į Klaipėdos kraštą turinti teisių nedaugiau, kaip ir lenkai, ir prie to dar pastebi, lyg pasityčiodamas iš lietuvių reikalavimo, kad lenkai turi ir nemažiau teisių ir į Stokholmą (Švedijoje) bei Kopenhagą (Danijoje), nes ir tie esą neką toliau nuo lenkų sienos.

Toks išsitarimas mums aiškus, lenkai ir Klaipėdą nori pagrobti, ir bijo, kad kartais jis neatatektų Lietuvai.

— **Grįžo Pestisnė.** Prancūzų komisaras Klaipėdos kraštui Petisnė, šiomis dienomis sugrįžo iš Paryžiaus (kur buvo Klaipėdos likimo reikalais) į Klaipėdą. Galėjo ir negrįžti!

Užsienis.

— **Pilsudskis nebus prezidentu.** Lenkų Seimas ir senatas gruodžio 9 d. rinko Lenkijos prezidentą. Vieninteliu kandidatu į prezidentus buvo statomas maršalas Pilsudskis, bet jis gruodžio 4 d. pareiškė partijų vadams, kad jis atsisakys nuo užėmimo prezidento vietos. Apie tai skelbiama išlipintais mieste atsišaukimais.

— **Badas Odesoje.** Odesos laikraščiai praneša, kad kasdieną Odesos gatvėse surenkama 40 — 50 mirusių iš bado ir šalčio.

— **Sidabro pinigai Rusijoje.** Rusijoje liejama didelis skaičius naujų sidabrinių pinigų po 10, 15, 20, 50 kapeikų ir po 1 rublį. Pinigai esą tokio pat didumo, kaip ir prieš karą, tik braižiniai kitoki: vienoj pusej žvaigždė su penkiais spinduliais (komunistų ženklas — raudonoji penkių spindulių žvaigždė, kurios, anot komunistų penki spinduliai reiškia penkias pasaulio dalys: Europa, Azija, Afriką Ameriką ir Australiją ir, kad juos komunistų svajojimu turi apimti komunizmo revoliucijos bangų) ir viduryje žvaigždės pinigų vertės skaitmuo, apačioj pažymėti metai, sulietas, viršuj — pinigų vertė nurodyta žodžiais. Antroj pusėj yra Sovietų respublikos gerbas (ženklas iš piautuvo ir kitokių priedu) ir ant jo žodžiai: „Visų šalių proletarai — vienykitės“. Mano greit pradėti ir aukso pinigų liejimą.

— **Laikraščių paroda.** Gruodžio 12—18 d. Pragoje (Čekų-Slovakų respublikos sostinėje) įvyksta tarptautinė (įvairių kraštų ir kalbų) laikraščių paroda. Toj parodoj ir Lietuva turi savo skyrių.

— **Varšuvos seimas atidarytas.** Seimo ir senato posėdžius atidarė valstybės viršininkas Pilsudskis. Laikė iškilmingo Varšuvos seimo atidarymo, po valstybės viršininko ir laikino seimo pirmininko prakalbų, prisiekė Seimo nariai. Ukrainiečių atstovas pakartojo priesaikos žodžius ukrainiškai, tada lenkų dešinieji pakėlė triūkšmą reikalaudami, kad ukrainietis pasakytų lenkiškai, kadangi einant konstitucija, seime

galima vartoti tik lenkų kalba. Pirmininkui paprašius, ukrainietis pakartojo lenkiškai.

— **Naujas gelžkelio tinklas.** Kad eity per Lenkiją tranzitas, susisiekimo ministerija nutarusi statyti naują gelžkelio tinklą, kuris tesioginiai sujungtų Varšuvą su Dombrovos anglių kasyklų baseinu. Numatoma praplėsti iš Silezijos tinklo bėgius. Darbai pradėti bus sausio mėn.

— **Rusai.** Lozanoje tikisi pasirašyti su Italais sutartį, kokią jie pasirašė Rapallos mieste su vokiečiais. Tos sutartys santarvininkams daro daug rūpesčio.

— **Žydų baimė.** Turkai su rusais sukėlė prieš Anglus arabus ir visus musulmonus. Angoros valdžia veda agitaciją, kad arabų krašte būtų padarytas atsiklausimas (plebiscitas), ar jie nori pasilikti Anglų globoje, ar ne. Angoros vyriausybė įteikė Turkijos žydų rabinatui (vyriusajai žydų tikybos valdžiai) pasiūlymą, kad jis pareikštų, ar žydai nori, kad Palestina pasiliktu Anglų globoje, ar, kad būtų perduota Turkijos rankosna. Rabinatas, bijodamas turkų keršto ir norėdamas, kad Palestina ir toliau liktusi Anglų globoje, atsakė, kad rabinatas užsiimęs ne politikos, tik tikybos reikalais.

— **Sušaudyti ukrainiečiai.** Lapkričio 29 d. Lvove (Galicijoj) nuteisti mirties bausme ukrainiečiai Luceiko ir Krupa už nužudymą ukrainiečio, agitavusio už lenkus. Pasmertieji buvo sušaudyti viešai. Akių užrišti nesidavė ir prieš pat sušaudymą minia, išgirdo jų žodžius: „Šaukite! Žuvame už mūsų tautos idėją! Tegyvoja Ukraina!

Išsirašykite 1923 metams „Trimitą“

„TRIMITAS“ yra nepartinis savaitinis laikraštis, Šaulių Sąjungos leidžiamas. Jame gvildenami visų tikrų Lietuvos piliečių bendrieji reikalai ir klausimai. Iš plačios savaitės įvykių apžvalgos „Trimito“ skaitytojas gali pakankamai apsipazinti su svarbesniais Lietuvos gyvenimo ir pasaulinės politikos įvykiais. „Trimitas“ drąsiai kovoja prieš visokius Lietuvos išgamas, išnaudotojus ir nepriklausomybės priešus.

„Trimitas“ dedama šiaip gražių apysakelių, istorinių įvykių ir įžymiųjų žmonių gyvenimo aprašymų straipsnių, eilių, retų atsitikimų ir mokslinių išradimų paminėjimų, plačiai rašoma apie sportą.

„TRIMITAS“ rašomas lengva ir visiems lengvai suprantama kalba. Ypač jaunomenei „Trimitas“ stengias būti tikru draugu ir patarėju jos organizaciniam, Tėvynės gynimo, visuomeniniame ir kultūriniame darbe.

„TRIMITAS“ eina kas savaitė 32 puslapių knygelėmis. Jo kaina: Lietuvoje — metams 7 lit. 50 ct.; pusmečiui 4 lit.; trims mėnesiams 2 lit. 25 ct.; atskiras numeris 20 centų. Amerikoj: metams 1 dol. 50 cent., pusmečiui 80 cent., atskiras numeris 5 centai. Kitur užsieniuos dvigubai brangiau negu Lietuvoje.

Platintojams atskirais numeriais duodama 25% už platinimą.

„TRIMITO“ Redakcijos ir administracijos adresas:

Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 26.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Lietuvos Valstybės spaustuovė, Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.